

Virkku vai torkku

Illan virkku, aamun torkku, se tapa talon hävittää.

Näin väittää suomalainen sananlasku. Aamun virkkuja on kunnioitettu. He tekevät kovasti työtä ja pitävät taloa pystyssä. Koulujen, työpaikkojen ja armeijan ohjelmat on rakennettu tämän jalon periaatteen mukaan.

Aamun torkkuja sen sijaan on pidetty laiskoina ja saamattomina. Aamu-unisia on halveksittu. Silmät sirrissä kouluun tulevilta on kysytty ykskantaan, että oletkos edes tehnyt läksysi. Armeijassa huonosti herääviä simputettiin. Työpaikoilla vihjailtiin, että menikös pitkäksi.

Illan virkun on pitänyt erikoisesti osoittaa, että hän on saanut myöhäisinä tunteina jotakin hyödyllistä aikaan, koska oletuksen mukaan hän on vain valvonut, löhönnyt ja lorvailut. Ties vaikka kaljaa kittailut. Tällaisia asenteita me illan virkut olemme saaneet kohdata.

Aamun virkku sitä vastoin on varmasti puuhannut ratkaisevien ja tärkeiden töiden parissa muiden nukkuessa.

Liukuvia työaikojakin perusteltiin aluksi vain sillä, että Helsingin seudun liikeneruuhkat tasoittuisivat. No nyt joustavat työajat ovat yleistyneet, ja ihmiset pitävät systeemistä. Kaikissa tehtävissä sellaista menoa ei tietenkään voi noudattaa.

Palveluiden lisääntyminen ja aukioloaikojen laajentuminen on lisännyt joustavan työajan tarvetta. Monet illan virkut ovat löytäneet palvelualalta oman työryhtyminsä.

Nyt on kuitenkin koittanut illan virkkujen kunnianpalautuksen aika. Meitä ollaan rehabilitoimassa. Viime kuukausina on julkaistu mielenkiintoisia tutkimustuloksia ihmisten vuorokausirytmistä.

Ensikin ihminen kykenee työskentelemään tehokkaimmillaan vain nelisen tuntia. En nyt tietenkään kannata neljän tunnin työpäivää. Se tapa vasta talon hävittäisi. Töissä pitää viipyä kauemmin, ja jotain hyödyllistä pystyy aina tekemään. Mutta todella tehokasta jälkeä ja uutta syntyy vain lyhyenä aikana. Ihminen ei jaksa.

Tästä seuraa ilmiselvästi, että ne nelisen tuntia kannattaa ahertaa sellaisena aikana vuorokaudesta, jolloin työnteko maistaa ja tulosta syntyy. Nyt vasta on kunnolla selviämässä, että tehoaika eri ihmisillä sijoittuu hyvin eri tavoin. Miksi siis esimerkiksi kouluissa työskennellään pääosin aamupäivisin?

Yhden radiossa käsitellyn tutkimuksen pohdiskeluissa kehoitettiin ihmisiä oikeasti irtautumaan säännöistä ja kokeilemaan ensiksi lomalla ihan omaa rytmiä, tekemään havaintoja ja hakemaan mieluisinta aikaa puurtaa kunnolla.

Sepäs illan virkkua hivelee!

pajen